

титла *прошекшоръ* (покровитель), а управлялъ токоречи неограничено. Въ вѣнкашни-ты работы Кромвель все сполучвалъ. Той потѣпкалъ бунж-тж въ Ирландиѣ и Шотландиѣ, и послѣ сполучно свѣршилъ войнж-тж съ Холландско-то народоправленіе. Англия, която ударила назадъ на вѣмья-то на Мариѣ Стюартъ, пакъ станшла първа морска държавя, каквато была на Елисаветино вѣмья. Кромвель управлялъ строго и държалъ добръ рядъ. Всичкы му ся бояли, нѣ го не обычали. На него най-много скърцали збѣбы республиканци-ти; а кога усѣтили, че той иска да стане царъ, щяли да го убиятъ. Тиѣ ако и да не сполучили да го убиятъ, нѣ все пакъ станшли причина на неговж-тж смъртъ. Кромвель станхлъ гузенъ, и всякога ся боялъ да го не убиятъ, та ся чувалъ: той си ималъ стражѣ, носилъ брониѣ подъ дрѣхж-тж си, рядко спалъ въ еднѣ стаѣ, ходилъ много бързо и не ся врыцалъ отъ сжщѣй нжтъ. Голѣмо-то беспокойство му докарало трескж, отъ коѣто и умрѣлъ (1658 год.). Народъ-тж ся страхувалъ да не станжтъ новы размирици, та затова партия-та на роялисты-ты надвила, и выкншла на прѣстола Карла II, сынъ на убитый царъ. И така Английска-та размирица ся свѣршила съ повръщаніе и намѣщаніе пакъ на Стюарты-ты.

Послѣдни Стюарти въ Англиѣ. Въ царуваніе-то на *Карла II* (1660—1685 год.) ся подновила борбѣ между сбора и царскж-тж власть. На онова вѣмья въ Англиѣ ся породили двѣ главны политическы партии: *тори* и *виги*. Тори-ти искали самодържавнж-тж власть; съ тѣхъ были и нѣкои бояре и селскы първенци. А виги-ти искали народны-ты правдины, и гядали да ограничятъ царя за добро-то на сбора; на тѣхнѣ странѣ были другы бояре и много градове.

Карла II наслѣдилъ братъ му *Яковъ II* (1685—1688 год.), който былъ распаленъ католикъ. Той не былъ благодаренъ отъ Англичяны-ты, та нарядилъ въ царевы-ты си двореце да ся служи католическа литургия. Яковъ зель явно да залѣга да уздрави неограниченж-тж царскж власть и да направи Англичяны-ты пакъ